

MATERIAŁ 1

Protesty w czasie arabskiej wiosny w 2011 r.

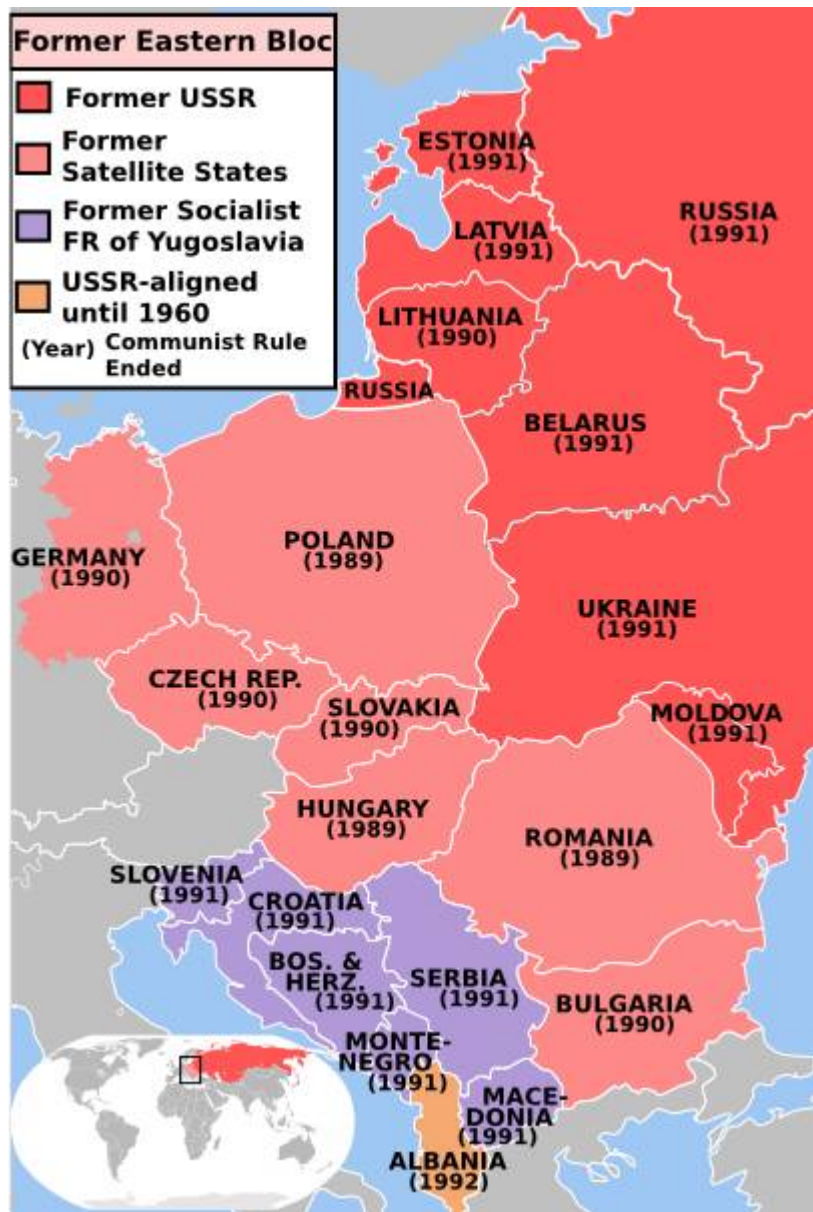

Źródło: Mapa sporządzona przez „NewsMappers” na stronie Tripline

DOM HISTORII EUROPEJSKIEJ

Rewolucje w krajach bloku wschodniego w 1989 r.

Źródło: Wikipedia © Public domain

DOM HISTORII EUROPEJSKIEJ

Rewolucje w 1848 r. w Europie

Rewolucje z 1848 r., znane jako Wiosna Ludów, to fala politycznych zrywów, która rozlała się na kontynencie europejskim, niesiona przez nacjonalizm, liberalizm, zmiany społeczne i kryzys gospodarczy.

Źródło: *Revolution and Reaction in Europe 1815 - 1849, Atlas of World History, Philips, Philips, Londyn, 1999, mapa 3, s. 173* © Atlas of World History, Philips, London, 1999

Fragmety artykułu pt. „Rewolucje o efekcie domina: 1848, 1989, 2011”

„(...) Podobieństwa między wydarzeniami z lat 1848, 1989 i 2011 są szczególnie uderzające z powodu szybkości, z jaką rewolucje się rozprzestrzeniły, powszechnego przejmowania celów przez buntowników i protestujących w kolejnych krajach i zadziwiającej szybkości, z jaką pozornie twarde stare reżimy poddały się presji zmian (lub stworzyły takie wrażenie). Jednym z najbardziej widocznych podobieństw była rola technologii w rozpowszechnianiu rewolucji – energia parowa w 1848 r., telekomunikacja w 1989 r. oraz internet i telefony komórkowe w 2011 r. Podkreślano też oczywiste różnice: obserwatorzy wydarzeń arabskiej wiosny w większości wyrażali nadzieję, że wszystko zakończy się tak, jak w 1989 r., a nie jak w 1848 r. Tak więc wnikliwsza analiza powie więcej o dynamice rewolucji o efekcie domina.

(...) we wszystkich rewolucjach o efekcie domina główną rolę we wspieraniu sprzeciwu wobec starego porządku w ramach kultury krytycznego spojrzenia odgrywa społeczeństwo obywatelskie – niezależnie od wielkości reprezentowanej bazy społecznej. (...)

Wszystkie rewolucje o efekcie domina mają także długoletnie przyczyny gospodarcze: zrywy z 1848 r. zostały sprowokowane niepohamowanym wzrostem liczby ludności, któremu nie towarzyszył równomierny wzrost wydajności do końca XIX wieku. Arabska wiosna wybuchła oczywiście w obecnej atmosferze światowego kryzysu finansowego. (...)

Po drugie akty przemocy ukazywały zarówno słabości starego porządku, jak i możliwości, co z kolei sprzyjało rozprzestrzenianiu się działań rewolucyjnych. W 1848 r., 1989 r. i 2011 r. różne akty przemocy dały rewolucjom ich pierwszych męczenników. We Francji, której rewolucja spowodowała serię innych zrywów w Europie w 1848 r., masakra nieuzbrojonych manifestantów na Rue des Capucins przekształciła napiętą sytuację w otwarte powstanie. W 1989 r. donośnym sygnałem upadku reżimu Ceașescu było zabicie demonstrantów na stopniach katedry w Timiszoarze. (...) W Tunezji akt samospalenia dokonany przez targowego sprzedawcę w 2011 r. zapoczątkował powstanie nie tylko w jego kraju, ale także w całym świecie arabskim. (...)

Po trzecie rewolucje o efekcie domina mają ponadnarodowy charakter, odbijają się na stosunkach międzynarodowych, gdyż duże mocarstwa mające interesy w danym regionie odnoszą się z troską do kwestii jego stabilności i rewolucyjnego „zarażenia”. Równocześnie nawet rewolucje o efekcie domina rozwijają się w obrębie istniejących państw, a nowe reżimy często odwołują się do interesów narodowych.”

Źródło: Dr Michael Rapport i Dr Kevin Adamson, [History Workshop Online](https://www.historyworkshoponline.com/), 12/01/2012

DOM HISTORII EUROPEJSKIEJ

Siew pięści rewolucyjnych, mural, Zoo Project, Tunis, Tunezja, marzec–kwiecień 2011 r.

Źródło: Zdjęcie wypożyczone dzięki uprzejmości Elissy Jobson na wystawę online „Creative Dissent” zorganizowaną przez uniwersytet w Michigan, Ann Arbor oraz Arab American National Museum w Dearborn © Elissa Jobson - Bilal Berreni - Zoo Project